

Ю. М. Ранюк

Ломинадзе Джумбер Георгійович

ЛОМИНАДЗЕ Джумбер Георгійович (20. 09. 1930, м. Тифліс, нині Тбілісі – 20. 01. 2014, там само) – грузинський фізик. Доктор фізико-математичних наук (1974), професор (1982), академік НАН Грузії (1988). Державна премія Грузії у галузі н. і т. (2002). Орден В. Горґасалі 3-го ступеня (2000). Навч. у Тбіліс. університеті (1949–51), закін. Моск. університет (1955). Труд. діяльність розпочав у ядер. центрі Челябінськ-70 (м. Снежинськ Челябін. обл., РФ), де займався удосконаленням компонентів ядер. зброї. 1964 під керівництвом К. Степанова з Харків. фіз.-тех. інституту АН УРСР захистив канд. дис. Цей харків. основоположник теорії плазми став «науковим батьком» Л., у подальшому вони співпрацювали над низкою спіл. тем. 1958–74 – в Інституті фізики АН Груз. РСР (Тбілісі); 1974–82 – заступник гол. вченого секр. Президії АН Груз. РСР; 1979–92 – керівник департаменту теор. астрофізики, 2000–06 – голова Центру плазм. астрофізики, 1992–2000 – директор Абастуман. астрофіз. обсерваторії НАН Грузії; водночас 1997–2003 – голова Центр. вибор. комісії Грузії; 2003–06 – голова Груз. косміч. агенства; 2006–14 – нач. Центру косміч. дослідж. Інституту геофізики НАН Грузії (Тбілісі). Від 1982 – академік-секр. Відділ. математики і фізики НАН Грузії. Основні напрями наук. досліджень: фізика плазми та проблема керованих термоядер. реакцій; механізми випромінювання пульсарів; акреції явищ у системах чорна діра. Організатор широкомасштаб. наук. співробітництва з провід. астрофіз. і плазм. лабораторіями світу, яке призвело до виникнення сильної груз. школи плазм. астрофізики. Тривалий час Л. співпрацював й з ін. вченими Харків. фіз.-тех. інституту НАНУ, зокрема [О. Лаврентьєвим](#) (також були й однокурсниками), [О. Бакаєм](#), [Ю. Ранюком](#), [В. Кутовим](#), [І. Оніщенком](#), [В. Сизоненком](#), [А. Киценком](#), [В. Шевченком](#), [М. Савченком](#).

Основні праці

Низкочастотные колебания плазмы в случае квазипоперечного распространения // Ядер. синтез. 1964. Т. 4 (співавт.); Физика усиления вихревых возмущений в сдвиговых течениях // Письма в ЖЭТФ. 1966. Т. 63 (співавт.); Неустойчивость плазмы с током на циклотронных гармониках и аномальное сопротивление // ЖЭТФ. 1972. Т. 63; Циклотронные волны в плазме. Тбилиси, 1975 (англ. перекл. – 1981); О спектре продольных волн в горячей вырожденной плазме // Физика плазмы. 1986. Т. 12 (співавт.); On Hydrodynamic shear turbulence in Keplerian disks // Astronomy Astrophysics. 2003. Vol. 402 (співавт.); Современная теория неустойчивостей вращающейся плазмы // Физика плазмы. 2009. Т. 35 (співавт.).

Рекомендована література

1. Михайловский А. Б. Джумбер Ломинадзе: ученый, организатор науки и создатель творческого климата. Тбилиси, 2010.

Покликання на статтю:

Ломинадзе Джумбер Георгійович / Ю. М. Ранюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-56361>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).